

Europese Unie
Regionaal beleid

nl info regio panorama

12

December 2003

Interview

Wolfgang
Tiefensee,
voorzitter van
Eurocities

Ter verduidelijking

Eén jaar
Solidariteitsfonds

Ontdekking van een kandidaat- lidstaat

Hongarije

Ontdekking van een regio

Sicilië

**Goede praktijken
uitwisselen**

Eurocities pleit ervoor om bij het opstellen van de toekomstige programma's van de structuurfondsen de steden een centrale rol te laten spelen. Waarom

verdienen zij die bijzondere aandacht?

Dit is een logische redenering omdat Europa het meest verstedelijkte continent ter wereld is. De steden en de verstedelijkte regio's huisvesten niet alleen het merendeel van de bevolking. Ook vinden er allerlei soorten economische, sociale, culturele activiteiten en vele vormen van vrijetijdsbesteding plaats. De steden zijn altijd een bron van verandering geweest en ze spelen een belangrijke rol bij de bouw van de toekomst van Europa. Terwijl veel politieke ontwikkelingen, van economie tot milieu, in gang worden gezet door globale trends, is het vaak de taak van het lokale bestuur om het nieuwe beleid te ontwikkelen en dit op lokaal niveau te laten functioneren. Dus als Europa economische groei, meer werkgelegenheid, duurzame ontwikkeling en een goede concurrentiepositie beoogt, dan zullen die doelstellingen vooral op het lokale niveau verwezenlijkt moeten worden. Slechts als er een centrale rol is weggelegd voor de steden en regio's, ben ik ervan overtuigd dat Europa de ambitieuze doelstellingen uit de strategie

van Lissabon kan verwezenlijken. Ad-hocconsultatie over specifieke vraagstukken volstaat niet. Er is behoefte aan een permanente en systematische dialoog zodat steden en regio's voor 100 % bij de zaak betrokken zijn. Dit geldt zowel voor de ontwikkeling van het Europese beleid als bij de uitwerking ervan. Dit is noodzakelijk om effectief beleid te ontwikkelen op vele deelterreinen zoals diensten van algemeen belang, milieuwetgeving, werkgelegenheid en sociale insluiting en vooral voor regionaal beleid en cohesie. Als we van de Europese economie de meest concurrerende economie ter wereld willen maken en tegelijkertijd een coherente maatschappij willen behouden, hebben we behoefte aan sterke steden, die zich aan de veranderende sociale en economische omstandigheden kunnen aanpassen.

Welke rol moet de Europese Unie hierbij volgens u spelen? Moet Europa bijvoorbeeld meer investeren in de infrastructuur van de stedelijke gebieden?

Ja, absoluut. De typische toegankelijkheid van onze steden is vanzelfsprekend van cruciaal belang voor de economische concurrentiepositie van Europa. Dit geldt ook voor de toegang tot ruimten voor commerciële doeleinden en kantoren, die niet alleen geschikt, maar ook betaalbaar moeten zijn. Als we aan bedrijven niet datgene kunnen bieden waarnaar ze op zoek zijn, dan zullen ze hun geluk elders gaan zoeken. Maar ook de economische en

sociale infrastructuur is van belang. Bij de uitwerking van het cohesiebeleid heeft men traditioneel de middelen vooral aangewend in stadswijken waar armoede en werkloosheid het hardst hadden toegeslagen. Het opnieuw tot leven wekken van probleemwijken is een belangrijke prioriteit, vooral als men weet dat de sociaal-economische verschillen soms veel groter zijn binnen éénzelfde stadsgebied dan tussen verschillende regio's of zelfs tussen landen. Daarom moet men de oorzaken voor die problemen aanpakken, zonder de meest nijpende sociale problemen uit het oog te verliezen, en moet men op lange termijn economische welvaart proberen te garanderen. Dat is één van de lessen uit het Urban-programma. Wat we op dit ogenblik nodig hebben, is een complementaire aanpak die de kansen en mogelijkheden die de economie ons biedt om werkgelegenheid te creëren, ten volle benut. Op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat de grote steden meer nog dan in het verleden de motor van de Europese economie kunnen zijn.

Het lijkt weinig waarschijnlijk dat het toekomstige Verdrag aan de Europese instellingen specifieke bevoegdheden inzake stedelijk beleid zal toekennen...

Ik vind het een beetje raar dat de steden in de bestaande Europese Verdragen nergens vermeld worden, behalve dan door het feit dat alle Verdragen naar een stad genoemd zijn: Rome, Maastricht, Amsterdam! Maar dat betekent niet dat er geen ruimte is voor

Inhoud

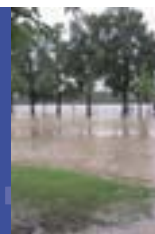
Verantwoordelijke uitgever: Thierry Daman, EG, DG Regionaal beleid

Deze publicatie is beschikbaar in de elf talen van de Europese Unie op de internetsite http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm en wordt gedrukt in vijf talen (ES, DE, EN, FR, IT) op kringlooppapier.

Aan de inhoud van deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Credits foto's (pagina's): Mike St Maur Sheil (1), Eurocities (2), AEIDL (4, 5), DG Regionaal beleid (7), Hungary Tourist Board (9, 10), Prime Minister's Office of the Republic of Hungary (10), Gianpiero Casagni (12, 13), Naisyrittäjän Lähtöruutu (14, 15).

Cover: het grafisch ontwerp bureau „Bizness Communications“ in Luik heeft geprofiteerd van steun van het EFRO.

Het SFEU één jaar na zijn oprichting: de Europese solidariteit bij rampen versterken

Europese steun omzetten in regionaal succes: het voorbeeld van Yorkshire en Humber (Verenigd Koninkrijk)

gemeenschappelijke actie. De harmonieuze ontwikkeling van de Unie is één van de fundamentele doelstellingen. Dit houdt in dat de steden vanzelfsprekend een rol hierbij spelen.

Volgens mij luidt de hamvraag als volgt: moeten de steden en regio's recht van spreken hebben over het beleid en de programma's die gevolgen kunnen hebben voor hun werking? Samen met de Europese Commissie doorlopen we de positieve evolutie in de richting van een systematische dialoog waarbij — zo hopen we toch — uiteindelijk ook de andere instellingen betrokken zullen worden. Wij proberen ook multilaterale akkoorden af te sluiten tussen de lokale, regionale en nationale overheden evenals met de Europese Commissie.

Dit alles komt eigenlijk neer op het in vraag stellen van de limieten van het subsidiariteitsprincipe: geldt dit principe maar tot op het niveau van de nationale regering of geldt het ook voor de regionale en lokale regeringen? Die vraag is ook ter sprake gekomen op de bijeenkomst van het Comité van de Regio's over de toekomst van het cohesiebeleid. Hiervoor mochten wij in de maand mei van dit jaar in Leipzig (*) als gastheer fungeren. Hoewel het debat eigenlijk aan de structuurfondsen gewijd was, kon niemand het ruimere vraagstuk van de mogelijke bijdrage van de steden tot het Europese bestuur uit de weg gaan. We zijn dan ook met de regio's overeengekomen dat het in ons gemeenschappelijke belang is om oplossingen te zoeken voor de problemen in de steden en dat de steden zeer nauw betrokken moeten worden bij de regionale programma's. Er kan dus geen sprake zijn van een strijd tussen steden en regio's. Integendeel, alleen als we samenwerken, kunnen we onze gemeenschappelijke doelstellingen verwezenlijken.

Hoe wilt u de regeringen van de lidstaten ervan overtuigen dat de Europese Unie de stadsontwikkeling actief moet ondersteunen, zoals u net uiteengezet heeft?

Tot nog toe bestond de belangrijkste opdracht van het cohesiebeleid van de

Unie erin om de negatieve effecten van de gemeenschappelijke markt te compenseren door het verlenen van hulp aan minder ontwikkelde regio's of aan regio's die een herstructurering doormaken. Op dit ogenblik lijkt het alsof het debat niet meer over politieke doelstellingen, maar over financiële doelstellingen gaat. Sommige nationale politici zeggen met name dat in een uitgebreide Unie het geld naar de armste lidstaten moet gaan en dat regionaal beleid bijgevolg een zaak voor de nationale regeringen is. Eurocities is zeer sterk gekant tegen een dergelijke renationalisatie van het regionale beleid, die volgens ons het hele Europese project in het gedrang brengt. Om onze doelstellingen te kunnen bereiken, hebben we de steun van een Europees beleid nodig. Het bedrag van 0,45 % van het BNP, dat op dit ogenblik aan cohesiebeleid wordt besteed, is dan ook echt het absolute minimum. Elke daling zou de strategie van Lissabon gevoelig verzwakken en zou schade berokkenen aan de concurrentiepositie en de cohesie van de Europese economie.

Dat is de boodschap die wij aan de Europese instellingen, maar ook aan onze eigen nationale regeringen richten. Het welslagen van onze inspanningen zal afhankelijk zijn van de kracht van onze voorstellen. Commissaris Barnier heeft zich zeer sterk ingezet voor het ontwikkelen van een serieus cohesiebeleid waarin de steden een centrale rol spelen. We kunnen ook rekenen op de steun van de leden van het Europees Parlement. Velen onder hen bezoeken regelmatig onze steden en dat zal in de periode tot de verkiezingen in juni 2004 alleen maar toenemen. We merken ook dat men zich steeds bewuster wordt van de noodzaak om banden tussen de Europese Unie, de steden en de regio's te laten ontstaan. Dit zal ons helpen bij het verwezenlijken van onze gemeenschappelijke doelstelling: Europa dichter bij de burgers brengen.

(*) Wolfgang Tiefensee is tevens burgemeester van Leipzig (Duitsland).

Eurocities: steden op de agenda

Eurocities is in 1986 opgericht en verenigt de lokale overheden van zo'n 120 steden in 31 Europese landen. De organisatie probeert de rol van de Europese steden te verstevigen, in het bijzonder bij de ontwikkeling en de uitwerking van beleid.

De belangrijkste activiteiten van dit netwerk van grote Europese steden zijn:

- netwerken: kennis verspreiden en verbeteren, de samenwerking tussen steden ondersteunen;
- lobbyen: het ontwikkelen en beïnvloeden van beleid, de dialoog met de instellingen van de Europese Unie voeren;
- bewustmaking: via de media en andere kanalen de aandacht van het publiek vestigen op vraagstukken die voor de steden van fundamenteel belang zijn.

Via de thematische comités, werkgroepen en haar netwerk werkt Eurocities op verschillende beleidsterreinen die voor de steden van belang zijn. Dit zijn cultuur en vrijetijdsbesteding, economische ontwikkeling, leefmilieu, governance, nieuwe technologie, overheidsdiensten, sociaal welzijn en stadsvervoer.

Contact:

Eurocities
de Meeûssquare 18
B-1050 Brussel
Tel. (32-2) 552 08 85
Fax (32-2) 552 08 89
Internet: <http://www.eurocities.org>

9

Hongarije: volle kracht vooruit! — Vragen aan de heer Endre Juhász, Hongaars minister voor Europese Aangelegenheden

12

Sicilië: perifeer gebied met onevenwichtige ontwikkeling

14

Startpunten voor ondernemende vrouwen

Ter verduidelijking

Het SFEU één jaar na zijn oprichting

De Europese solidariteit bij rampen versterken

In zijn eerste werkingsjaar heeft het Solidariteitsfonds meer dan 800 miljoen euro besteed aan onmiddellijke hulp. Maar daarnaast stelt zich een uitdaging voor de toekomst: de Europese solidariteit beter coördineren en de nadruk op preventie leggen.

Na de rampzalige overstromingen die de landen van Midden-Europa in augustus 2002 teisterden, werd een jaar geleden op voorstel van de Europese Commissie een nieuw Europees financieel instrument opgericht: het Solidariteitsfonds van de Europese Unie (SFEU). De zomer van 2003 kenmerkte zich door de uitzonderlijke hitte. De zeer dramatische gevolgen hiervan (droogte en bosbranden) waren vooral in de regio's aan de

Middellandse Zee te voelen. Dit heeft opnieuw het belang aangetoond van een efficiënte Europese solidariteitsorganisatie bij grote rampen.

Alleen al in Portugal hebben de recente branden een oppervlakte van meer dan 350 000 ha vernield, waarvan bijna 300 000 ha bos (6 % van de Portugese bossen) en 25 000 ha landbouwgrond. Tevens hebben ze 18

levens geëist en 45 000 mensen hebben alle bezittingen of hun bron van inkomsten verloren. Daarbij houden we zowel in Portugal als in de andere zuidelijk gelegen regio's geen rekening met de menselijke, sociale, economische en leefmilieugebonden gevolgen op lange termijn. Die zijn vooral te wijten aan het feit dat de oppervlakte die jaarlijks verwoest wordt veel groter is dan de oppervlakte die herbeboost wordt.

Augustus 2002: overstroming van de Elbe in Dresden (Duitsland)

Een leemte die is weggewerkt

Het reglement van het SFEU ⁽¹⁾ voorziet dat de lidstaten en de kandidaat-lidstaten bij een „grote ramp“ de hulp van dit fonds kunnen inroepen. (Of het om een grote ramp gaat, wordt bepaald met een raming van de schade: meer dan 3 miljard euro of meer dan 0,6 % van het bruto nationaal inkomen.) Een regio kan trouwens uitzonderlijke steun krijgen wanneer zich een ramp voordoet die het grootste deel van de bevolking treft en die ernstige en langdurige gevolgen heeft voor de levensomstandigheden en de economische stabiliteit. Het jaarlijkse budget van het SFEU bedraagt 1 miljard euro, waarvan slechts 75 miljoen gebruikt mag worden voor uitzonderlijke regionale rampen.

Het moet gezegd worden dat het SFEU niet is opgericht om alle kosten te vergoeden die de rampen veroorzaken. Zo is schade aan privé-eigendommen uitgesloten van de SFEU-steun. Acties op lange termijn die gericht zijn op duurzame heropbouw, economische heropleving en preventie, genieten dan weer steun op andere niveaus (zie kader). Het SFEU is opgericht om op snelle, efficiënte en flexibele wijze financiële spoedhulp te verlenen voor maatregelen zoals het tijdelijk onderbrengen van daklozen of het voorlopig herstellen van infrastructuur die onmisbaar is om het dagelijks leven op gang te brengen. Tot dan bestond er inderdaad geen Europees fonds dat deze rol kon spelen op het gebied van civiele bescherming, dat tot de bevoegdheden van de lidstaten behoort.

2002-2003: bakens voor de solidariteit

Tot op heden (*nvdr: 15 oktober 2003*) heeft het Solidariteitsfonds aanvragen voor acht interventies in zeven landen

ontvangen. De eerste vier aanvragen zijn het gevolg van de overstromingen in 2002:

- Duitsland (voor de deelstaten Saksen, Saksen-Anhalt, Beieren, Brandenburg, Mecklenburg-Voor-Pommeren, Nedersaksen, Sleeswijk-Holstein, Thüringen): 444 miljoen euro;
- Oostenrijk (voor de deelstaten Stiermarken, Neder-Oostenrijk, Vorarlberg, Wenen, Opper-Oostenrijk, Tirol, Salzburg): 134 miljoen euro;
- Tsjechische Republiek: 129 miljoen euro;
- Frankrijk (departement Gard): 21 miljoen euro.

Die hulp is concreet gebruikt om de kosten te vergoeden van de volgende activiteiten: voorlopige herstellingen aan communicatiekanalen (vooral de metro in Praag), installaties voor energie- of watervoorziening, waterzuiveringsinstallaties, infrastructuur voor telefoonverkeer of postbedeling, sociale infrastructuur zoals ziekenhuizen, scholen en kleuterscholen, het verstevigen van dijken, organisatie van noodhulp aan de getroffen bevolking (onderbrenging, bevoorrading), de

bescherming van het culturele erfgoed en het reinigen van de getroffen gebieden.

De andere acties van het Solidariteitsfonds die tot nog toe zijn goedgekeurd, gaan naar de volgende drie landen:

- Spanje (Galicië, Asturië, Cantabrië, Baskenland) naar aanleiding van de ramp met de „Prestige“: 8,6 miljoen euro;
- Italië: 30,8 miljoen euro voor de gevolgen van een reeks aardbevingen (Molise en Apulië) en 16,8 miljoen euro voor de gevolgen van de uitbarsting van de Etna (Sicilië), dus in totaal 47,6 miljoen euro;
- Portugal: om het hoofd te bieden aan de nooit geziene branden die het land in de zomer van 2003 teisterden, heeft de Commissie 48,5 miljoen euro hulp toegezegd.

In Spanje ging het om de terugbetaling van de kosten voor het dringend schoonmaken van de kustlijn waar stookolie was aangespoeld. In Italië diende de hulp van het SFEU vooral om de bevolking voorlopig onderdak te bezorgen, de beschadigde openbare infrastructuur te herstellen, de preventieve infrastructuur te versterken, het erfgoed te bewaren en

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 2012/2002 van de Raad (PB L 311 van 11. 11. 2002).

Andere interventieniveaus

Naast de onmiddellijke financiële hulp van het SFEU kan de strijd tegen de rampen op verschillende niveaus worden georganiseerd (onderstaande lijst is niet volledig).

- De **regionale ontwikkelingsprogramma's** die medegefinancierd worden door de structuurfondsen. De lidstaten kunnen de prioriteiten van de programma's en de spreiding van het budget tijdens de uitvoering aanpassen. Men kan nieuwe maatregelen nemen voor de heropbouw van infrastructuur en voor het ondersteunen van productieve investeringen, opleiding en werkgelegenheid. Portugal is bijvoorbeeld van plan om een bedrag van 182 miljoen euro te verschaffen.
- De **plattelandsontwikkelingsprogramma's**. Deze omvatten bijvoorbeeld maatregelen ter voorkoming van bosbranden, maatregelen voor het herbebossen van bosgebieden en het herstellen van het landbouwpotentieel. Die maatregelen kunnen versterkt worden.
- Het **gemeenschappelijk landbouwbeleid**. Er zijn meerdere uitzonderingen mogelijk, onder andere de toestemming om braakliggende gronden te gebruiken zodat de veestapel gevoed kan worden.
- Het **Monitoring- en Informatiecentrum voor de civiele bescherming** van de Europese Commissie. Sinds januari 2002 werkt in dit centrum 24 uur op 24 een alarmdienst, die op verzoek van een getroffen land ingeschakeld kan worden om het verlenen van assistentie door andere lidstaten te vergemakkelijken (bijv. het sturen van brandblusvliegtuigen).
- **Staatssteun**. Deze kan toegestaan worden als vergoeding voor materiële schade en voor duidelijk aanwijsbare indirecte gevolgen van een ramp.
- **Geografische informatie**. Dit is een belangrijk onderdeel bij het voorkomen en het managen van risico's. Zo heeft de Commissie op het terrein van de bosbouw een Europees bosbrandinformatiesysteem (EFFIS) uitgewerkt. Dit apparaat staat de diensten voor bosbeheer en de diensten van de civiele bescherming in de lidstaten dagelijks bij.

om schoon te maken. Dezelfde soorten uitgaven zullen ook aan Portugal worden toegekend. Daartoe behoren de meest urgente herstellingswerken in de volgende sectoren: energie, transport, telecommunicatie, water, gezondheid en onderwijs.

Op één jaar tijd heeft het fonds in totaal ongeveer 833 miljoen euro uitgegeven voor hulp die uitermate snel werd toegekend. Een inspanning die niet alleen gerechtvaardigd is door overwegingen van menselijke aard, maar ook door het feit dat de „moordende zomer“ van 2003 net zoals in 2002 niet één land of één afzonderlijke regio getroffen heeft, maar de hele Unie.

En morgen? Twee kernideeën: preventie en coördinatie

Naast de noodhulp is het ook zaak om het hoofd te kunnen bieden aan de voorspelbare herhaling van rampen die te wijten zijn aan de negatieve gevolgen van de menselijke activiteit

voor het leefmilieu en in het bijzonder aan de versnellende klimatologische veranderingen. Commissaris Michel Barnier heeft in het verleden al benadrukt dat herstellen duurder is dan voorkomen. Vooral omdat alle zware inspanningen die geleverd zijn om een bepaalde regio te ontwikkelen, bij een ramp tenietgedaan kunnen worden. We mogen het belang van preventie dus niet uit het oog verliezen bij de tussentijdse revisie van de programma's van de structuurfondsen voor de periode 2000-2006.

Voor de periode na 2006 heeft Michel Barnier de wens geuit „*dat elk programma van de structuurfondsen een lijn „preventie van de natuurlijke risico's“ zou bevatten*“. Hij heeft er trouwens voor gepleit om naast het SFEU en de verschillende huidige instrumenten een echte Europese, intergouvernementeel aangestuurde civiele beschermingsmacht op te richten.

Gelet op de gevolgen van de hitte van de zomer van 2003 heeft het Europees

Parlement de lidstaten en de Commissie ertoe opgeroepen om hun initiatieven voor een efficiënte Europese solidariteit uit te breiden en te coördineren. Ook het Comité van de Regio's sprak zich hierover uit. Het stelde voor om een nieuw communautair beleidsinstrument in het leven te roepen dat losstaat van de doelstellingen van de structuurfondsen en dat bij een ramp niet alleen eerste hulp kan bieden, maar dat ook maatregelen op lange termijn kan nemen. Dit alles binnen een duidelijk en betrouwbaar politiek en regelgevend kader⁽²⁾. Tot slot weerspiegelt ook het ontwerp-verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa de bezorgdheid om de Europese solidariteit. Zo bevat dit een „solidariteitsclausule“ waarin staat dat de Unie „alle tot haar beschikking staande instrumenten“ inzet om bij een ramp assistentie te verlenen aan een lidstaat.

⁽²⁾ Communiqué van het Comité van de Regio's: http://www.cor.eu.int/nl/prss/cprss2003/cor_03_07066.html.

Seminar „Concurrerende regio's — Goede praktijken tot stand laten komen“ Europese steun omzetten in regionaal succes: het voorbeeld van Yorkshire en Humber (Verenigd Koninkrijk)

Op 9 en 10 oktober 2003 werd in Sheffield (Engeland) een belangrijke Europese conferentie gehouden over het uitwisselen van goede praktijken op het terrein van de doelstelling 1- en doelstelling 2-programma's.

Ongeveer 150 spelers uit de regionale ontwikkelingssector waren vanuit de hele Unie naar de hoofdstad van de Britse staalnijverheid gekomen om er deel te nemen aan het seminar „Concurrerende regio's vormen — Goede praktijken tot stand laten komen“. Het is georganiseerd door de eenheid die instaat voor het beheer van het doelstelling 1-programma voor Zuid-Yorkshire, de Europese Commissie en het Bureau van de vice-premier van het Verenigd Koninkrijk.

Tijdens deze twee dagen hebben de deelnemers kennis gemaakt met diverse geslaagde doelstelling 1- en doelstelling 2-projecten uit Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Finland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk. Deze gaan over steun aan ondernemingen, de informatiemaatschappij, technologisch onderzoek en ontwikkeling en overdracht van innovaties (zie kader).

eLearning

Het is geen toeval dat voor een seminar over beste praktijken voor het Zuid-Yorkshire doelstelling 1-team werd gekozen. Deze regio, die voor de periode 2000-2006 bij doelstelling 1 is ondergebracht, werkt ontwikkelingsprogramma's uit die tot de meest vernieuwende in de hele Unie behoren. Dit geldt hoofdzakelijk voor het „South Yorkshire eLearning Project“. Het is het grootste project voor afstandsonderwijs in Europa en ook de grootste investering van doelstelling 1 in Zuid-Yorkshire. Voor het eerst zijn hierbij middelen uit doelstelling 1 voor afstandsonderwijs aangewend. Dit project past in het kader van een investering van 371 miljoen euro voor opleiding en

kennisverwerving in de EU. Het zal de regio nationaal en internationaal toonaangevend moeten laten worden bij de ontwikkeling van digitale pedagogische hulpmiddelen.

In de periode vóór de structuurfondsen was Zuid-Yorkshire een regio met een structurele achterstand. Na het wegvallen van de traditionele industriële activiteit (steenkool, staalindustrie, engineering) ging het BNP van de regio van 1979 tot 1995 voortdurend achteruit ten opzichte van het communautair gemiddelde. De economische achteruitgang vertaalde zich in een terugloop van de bevolkingscijfers, in hoge werkloosheidscijfers en in een laag opleidings- en kwalificatiepeil.

Om de problemen aan te pakken die met het schoolverzuim gepaard gaan,

heeft de regio Zuid-Yorkshire ongeveer 36 miljoen euro geïnvesteerd in het programma „Pathways to Success“ („Paden naar succes“). Dit programma is erop gericht om het opleidingspeil op te trekken zodat men aan lokale ondernemingen beter gekwalificeerd personeel kan aanbieden. Het programma richt zich tot alle leerlingen van 13 tot 16 jaar, van de meer begaafden tot degenen die het risico lopen om de school zonder diploma te verlaten.

Joker voor een jockey!

De jonge David Hunt heeft van het programma geprofiteerd. Twee jaar geleden was hij op weg om van school te worden gestuurd en om volledig uit de onderwijsboot te vallen. Hij spijbelde vaak, maar wilde ook niet

doorstromen naar de arbeidsmarkt. Hij was ervan overtuigd dat de hele wereld tegen hem was en kon helemaal niet inzien hoe zijn school in Barnsley hem zou kunnen helpen bij het verwezenlijken van zijn jongensdroom: professioneel jockey worden.

In 2001 heeft de school hem voor een alternatieve cursus ingeschreven die al de steun van „Paden naar succes“ had gekregen. De leerkrachten volgden een lesprogramma dat aangevuld was met extrascolaire initiatieven. Voor David ging het om een integratietraject dat drie dagen per week uit een lesprogramma in het Paardrijcentrum voor gehandicapten in Barnsley bestond. Hierdoor kreeg David weer vertrouwen in zichzelf. Voor het eerst in zijn leven deed hij iets wat hij graag deed: met paarden werken. Dat was tegelijkertijd het begin van de verzoening met het onderwijsstelsel. Toen hij de school verliet, was David voor vijf examens geslaagd en had hij een diploma stalbeheer behaald. Nadat hij enkele weken gewerkt had in de Stallen van Doncaster, één van de belangrijkste centra voor de paardensport in het Verenigd Koninkrijk, kon David als leerling-jockey aan de slag bij de grote trainer Derek Haydn-Jones.

Voor één van zijn professoren, Rob Porter, is „wat er met David gebeurd is, een beloning voor al wie hard met hem gewerkt heeft. Het bewijst ook dat „Paden naar succes“ een immense uitwerking kan hebben op het leven van een jongere.“

Terwijl doelstelling 1 alleen op het zuiden van de regio Yorkshire van toepassing is, genieten uitgestrekte delen van Yorkshire en Humber andere vormen van structurele communautaire hulp. Zo is „Longhill-Link-Up Trust“ een parochiale organisatie voor de lokale ontwikkeling van de regio Hull,

die in het oosten van Yorkshire ligt. Deze stichting is uit een kleine groep vrijwilligers ontstaan, maar heeft zich ondertussen werkelijk omgevormd tot een ontwikkelingsagentschap. Momenteel zijn hier negen personen voltijds aan het werk. Met haar andere activiteiten dan het cybercafé heeft de stichting in 2002 bijna 2 500 jongeren bereikt. Onlangs is „Longhill-Link-Up Trust“ erin geslaagd om toegang te krijgen tot de hulp van het EFRO; met dat geld kan de stichting de klaslokalen grondig herinrichten en de lokale initiatieven begeleiden.

Contact:

*Helen May
Yorkshire and Humber European
Office
Kortenberglaan 118
B-1000 Brussel
Tel. (32-2) 735 34 08
Fax (32-2) 735 61 24
E-mail: european.office@yorkshire.be*

Yorkshire en Humber

De regio Yorkshire en Humber telt 5 miljoen inwoners. Het merendeel van de bevolking woont in de stedelijke en industriële centra in het zuiden en westen van Yorkshire evenals in het estuarium van de Humber. Het gaat echter om een zeer contrastrijke regio die dicht bij die steden ligt en die toch tot de mooiste stukjes platteland van het Verenigd Koninkrijk behoort. Dit geldt vooral voor Noord-Yorkshire. Voor de periode 2000-2006 ontvangt de regio Yorkshire en Humber zo'n 1 714 miljoen euro communautaire hulp.

Goede praktijken doorgeven

Met als achtergrond de strategische doelstelling van de Europese Raad van Lissabon en van Göteborg (de Europese Unie moet „de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld worden, die in staat zal zijn om duurzame economische groei te combineren met meer banen en met een hechtere sociale samenhang“) hebben de workshops van het seminar van Sheffield het belang onderstreept van twaalf geslaagde projecten uit doelstelling 1 en doelstelling 2. Die projecten gaan over drie thema's.

Thema „Steun voor de MKB's“

De **Arvika-campus** (Zweden)
De maatregel „**Micro-onderneming**“ (Ierland)
Het **Merseyside Special Investment Fund** (Verenigd Koninkrijk)
De **Finnvera-leningen** voor KMO's (Finland)

Thema „Onderzoek en ontwikkeling en overdracht van innovatie“

Het centrum voor biotechnologie **Bionord** (Duitsland)
Het biotechnologisch cluster **GTI** (Verenigd Koninkrijk)
Het **Eislab** (Zweden)
Het wetenschappelijk park **Novi** (Denemarken)
Het project **Zukunftswettbewerb Ruhrgebiet** (Duitsland)

Thema „Afstandsonderwijs, e-commerce, e-governance, e-administration“

Afstandsonderwijs: het **South Yorkshire eLearning Project** (Verenigd Koninkrijk)
Het project voor e-governance **IS Oulu** (Finland)
Het project voor e-administration **Presage** (Frankrijk)
De databank voor het beheer van de structuurfondsen „**efREporter**“ (Duitsland)

Ontdekking van een kandidaat-lidstaat

Hongarije Volle kracht vooruit!

Aangezien de Hongaarse economie sinds 1995 stevig groeit, heeft het land bij de volledige integratie in de Europese Unie een zeer goede uitgangspositie verworven. De Hongaren zelf zijn zich daar ten volle bewust van en bij het referendum op 13 april 2003 heeft dan ook 83,8 % van de Hongaarse bevolking voor toetreding gestemd.

Hongarije, dat aan Oostenrijk, Slowakije, Oekraïne, Roemenië, Servië, Kroatië en Slovenië grenst, is één van de oudste staten in Midden-Europa. Een laag gelegen land zonder toegang tot de zee, met een grondgebied dat uit drie grote natuurlijke gehelen bestaat. Ten zuiden van de „Hongaarse bergrug“, die zich over een lengte van 400 km uitstrekt en die meerdere bergmassieven omvat, met als hoogste punt de Kékes-berg (1 015 m), stroomt de Donau. Deze rivier splitst het land in twee grote laagvlakten op. In het westen ligt Transdanubië, dat begrensd wordt door het Mecsek-gebergte en door de laatste uitlopers van de Oostenrijkse Alpen. Ten oosten van de Donau strekt zich een lichtjes golvende laagvlakte uit, die Alföld of Grote Hongaarse laagvlakte genoemd wordt. Door het ontbreken van maritieme invloeden heeft het land een vrij droog continentaal klimaat.

Boedapest en de „Hongaarse woestijn“?

Van de ongeveer tien miljoen Hongaren woont tweederde in de steden, vooral in Boedapest (twee miljoen inwoners). Dit is de hoofdstad en tevens het economische en culturele hart van het land. Het overwicht van deze metropool is dermate groot dat men — naar analogie met wat lang voor Parijs en de andere streken in Frankrijk gold — over „Boedapest en de Hongaarse woestijn“ kan spreken. Ondanks de inspanningen om te decentraliseren levert de Hongaarse hoofdstad nog steeds meer dan een kwart van de werkplekken in de industrie, meer dan een kwart van de

omzet van de kleinhandel en ongeveer eenderde van de dokters en ziekenhuisbedden. De stad huisvest ook het merendeel van de onderzoeksinstituten.

Maar Hongarije telt ook een aantal middelgrote steden. Het zijn Debrecen (214 000 inwoners), het commerciële centrum van een grote landbouwregio; Miskolc (194 000 inwoners), waar de metaalverwerkende nijverheid gevestigd is; Szeged (176 000 inwoners), het centrum voor de verdeling van de landbouwproducten uit de Grote Hongaarse laagvlakte, maar ook een belangrijk centrum voor de chemische nijverheid; Pécs (170 000 inwoners), een centrum voor lichte nijverheid. 67 % van het Hongaarse grondgebied is nog platteland.

Duurzame groei van de economie

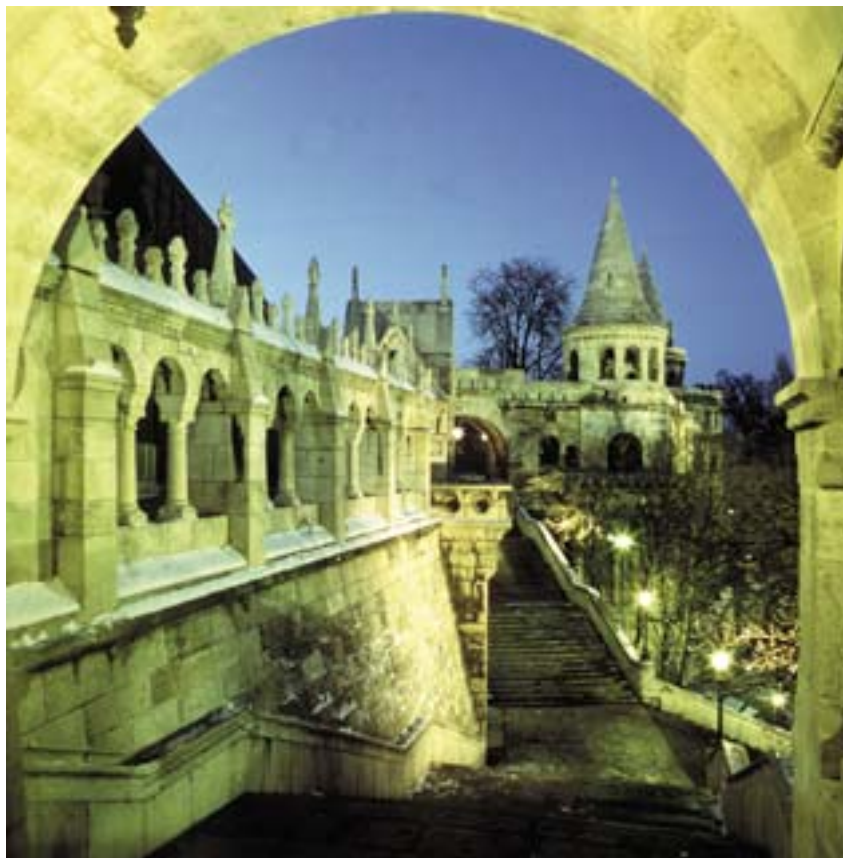
In Hongarije was de socio-economische overgang na de val van het communisme minder bruusk dan elders. Na een zware recessie is de Hongaarse economie in 1994 aan een

herstel begonnen. Het programma voor macro-economische correctie dat sinds 1995 wordt uitgevoerd, heeft de weg geëffend voor een duurzame groei van het BNP met 4 tot 5 % per jaar van 1995 tot 2002. De inflatie, die tot midden 2001 10 % bedroeg, kon stapsgewijs teruggedrongen worden. In augustus 2003 bedroeg ze nog 4,7 % op jaarbasis. Het werkloosheidspercentage van 5,8 % in 2003 is één van de laagste onder de kandidaat-lidstaten.

Er moeten echter nog inspanningen geleverd worden op twee fronten. De hoge publieke buitenlandse schuld mag dan wel teruggedrongen zijn, ze bedraagt nog altijd meer dan 50 % van het BNP. Het begrotingstekort is in 2002 gestegen tot 6 % van het BNP. In 2003 zal de toestand waarschijnlijk verbeteren, maar het tekort zal nog niet onder de 5 % van het BNP dalen.

Parallel met de macro-economische correctie is ook het privatiseringsproces zeer sterk voortgeschreden. Onder de landen van Midden-Europa heeft Hongarije één

Het „Visserbolwerk” in Boedapest

van de hoogste percentages directe buitenlandse investeringen. Dit heeft sterk bijgedragen tot het moderniseren van de productie-infrastructuur en tot het verbeteren van de concurrentiepositie. Het zijn de sectoren die op uitvoer gericht zijn, met inbegrip van de agrovoeding, die als motor van de economische heropleving gefungeerd hebben.

80 % van de Hongaarse uitvoer gaat naar de Europese Unie. De voornaamste producten zijn machines en transportuitrusting, landbouwtoestellen, chemische producten, toestellen, textiel, ijzer en staal en wijn. De belangrijkste invoerproducten zijn machines en transportinrichtingen, ongeraffineerde olie, chemische producten en ertsen. De tertiaire sector is goed voor 63 % van het BNP en stelt 48 % van de

actieve bevolking tewerk. Het toerisme heeft zich razendsnel ontwikkeld. Sinds 1993 ontvangt het land jaarlijks zo'n 33 miljoen buitenlandse bezoekers. De laatste tijd is dit cijfer bijna constant en volgens de Wereldtoerismeorganisatie (WTO) bekleedde Hongarije in 2001 de twaalfde plaats als bestemming in het internationale toerisme.

Regionale ontwikkeling: een aangepast politiek kader

Hongarije heeft in 1996 de wet over regionale ontwikkeling en ruimtelijke ordening (Act on Regional Development and Physical Planning/ARDPP) goedgekeurd. Hierdoor is Hongarije het eerste land in Midden-Europa met een juridisch kader dat duidelijke gelijkenissen met het regionale beleid van de Europese

Unie vertoont. Deze wet voert naast de gemeenten raden voor regionale ontwikkeling in. In 1998 hebben zeven statistische regio's Europees geld ontvangen. Die regio's worden geleid door raden voor regionale ontwikkeling, waarin de staat een significante plaats blijft bekleden.

Samen met Polen was Hongarije ook het eerste land dat van Phare kon profiteren. Uit dit programma kreeg Hongarije 1,030 miljard euro voor de periode 1990-1999 en 96 miljoen euro voor de periode 2000-2002. Hongarije krijgt bovendien pretoetredingshulp van de ISPA-programma's (transport en leefmilieu) en Sapard (landontwikkeling). Hierbij ging het in 2002 om 93,9 miljoen euro voor ISPA en 39,8 miljoen voor Sapard.

Van 2004 tot 2006 zal Hongarije bijna 2 000 miljoen euro krijgen voor doelstelling 1 van de structuurfondsen en gemiddeld meer dan 1 123 miljoen euro in het kader van het Cohesiefonds. Daarbij komt nog een bedrag van bijna 100 miljoen euro dat uitgekeerd wordt in het kader van de communautaire initiatieven Interreg III (68,67 miljoen) en Equal (30,29 miljoen).

Contact:

*Office of the Prime Minister
Kossuth Lajos tér 4.*

H-1055 Budapest

Tel. (36-1) 441 38 40

Fax (36-1) 441 38 42

E-mail: egri.magdolna@meh.hu

Oppervlakte

93 030 km²

Bevolking

10 164 000 inwoners

Bevolkingsdichtheid: 109 inwoners/km²
(EU-15: 118 inwoners/km²)

Economie en werkgelegenheid

Index BNP/inwoner KKP (2002):

57 (EU-15: 100)

Werkloosheidspercentage (2002):

5,8 % (EU-15: 7,6 %)

Vragen aan de heer Endre Juhász, Hongaars minister voor Europese Aangelegenheden

Op een twaalfal jaren tijd is Hongarije erin geslaagd om naar een markteconomie over te stappen én om tot de Europese Unie toe te treden. Hoe verklaart u de snelheid waarmee uw land „de verloren tijd als het ware ingehaald heeft“?

Volgens het laatste Eurostat-rapport was het Hongaarse BNP per inwoner in koopkrachtpariteit in 2002 gelijk aan 57 % van het communautaire gemiddelde, tegenover 46 % in 1995. Die stijging met 11 punten vormt een opmerkelijke inhaalbeweging ten opzichte van de huidige lidstaten van de Unie. Het is bovendien ook de meest spectaculaire inhaalbeweging onder de verschillende kandidaat-lidstaten. Alleen Slovenië heeft met 10 punten stijging een vergelijkbare prestatie neergezet. Als u weet dat de toestand in sommige kandidaat-lidstaten zelfs verslechterd is in diezelfde periode, dan mogen we toch wel stellen dat Hongarije zijn achterstand werkelijk aan het wegwerken is.

Hoe kunnen we dit resultaat verklaren? Talloze elementen komen als verklaring in aanmerking, maar de belangrijkste factor is vast en zeker het feit dat er werkelijk hervormingen zijn doorgevoerd die ons land goed doen. Dit zijn privatisering, industriële herstructurering, het aantrekken van buitenlandse investeringen en liberalisering van de buitenlandse handel. Er zijn strategische programma's gelanceerd, die niet alleen weloverwogen zijn, maar die ook werkelijk in de praktijk omgezet worden. We hebben in ons land niet voor de shocktherapie gekozen, we hebben onze plannen veeleer langzaam maar zeker omgezet. De politieke stabiliteit heeft bijgedragen tot de vreedzame en geordende overgang. In 1990, 1994, 1998 en 2002 zijn er verkiezingen gehouden. Hoewel die verkiezingen telkens door een oppositiepartij gewonnen zijn, hebben we steeds stabiele regeringen gevormd. Deze hebben hun mandaat van vier jaar voltooid. Er zijn nooit vervroegde verkiezingen gehouden. De politieke overgang is goed gelukt.

Maar het succes van de overgang naar de markteconomie was heel wat beperkter. In de eerste jaren na de omwenteling, van 1990 tot 1993, daalde het BNP. Alleen al in 1991 met 12 %. Iedereen is het erover eens dat we sociaal gezien een hoge prijs betaald

hebben en dat de bevolking heel veel offers geleverd heeft. We zijn dan ook blij dat dit nu bijna allemaal achter de rug is.

Ons Europees integratiebeleid was gekenmerkt door een zeer hoog ritme. Al in 1990, onmiddellijk na de eerste vrije verkiezingen, had de regering zich tot doel gesteld om tot de Europese Gemeenschap toe te treden. Later hebben alle opeenvolgende regeringen die gedachte gedeeld en op actieve wijze ondersteund. We waren samen met Polen en Tsjechoslowakije de eersten die in 1991 met de EEG onderhandelden en een samenwerkingsakkoord sloten. Hongarije was tevens in 1994 het eerste land dat zijn dossier voor toetreding tot de Europese Unie indiende. De onderhandelingen voor de toetreding zijn lang en moeilijk geweest. Toch heeft geen enkele Hongaarse regering en geen enkele belangrijke politieke beweging ook maar één seconde overwogen om van die stap af te zien.

Wie naar Hongarije reist, heeft misschien de indruk dat de economische welvaart de Donau heeft bereikt en ook ten dele is overgestoken, maar dat die welvaart in het oosten van het land nog niet voelbaar is. Is die indruk correct?

Die indruk klopt min of meer, maar het moet toch ietwat genuanceerd worden. De welvaart is zonder enige twijfel voelbaar in Boedapest, waar het BNP per inwoner nu al 107,9 % van het communautair gemiddelde bedraagt. Maar er gaapt een grote kloof tussen de hoofdstad en de overige regio's. Bovendien bestaat er ook een tastbaar verschil tussen de westelijke regio's en de regio's ten oosten van de Donau. In het westelijke deel van Hongarije, ook Transdanubië genaamd, is het BNP per inwoner 11 tot 12 % hoger dan het Europese gemiddelde. Dit is hoofdzakelijk te danken aan de buitenlandse beleggers die zich omwille van de verkeersinfrastructuur hoofdzakelijk in het westen van het land gevestigd hebben.

Wat wordt er ondernomen om de cohesie te verbeteren en de regionale verschillen te verminderen?

Het wegwerken van de regionale verschillen is voor de Hongaarse regering

van prioritaair belang. Hiervoor zijn nieuwe investeringen nodig en moet er werkgelegenheid gecreëerd worden. Daarvoor is in eerste instantie goede verkeersinfrastructuur nodig. Er is een autosnelweg die Boedapest met Wenen verbindt, maar er ontbreken nog delen van de belangrijke verbindingen naar het oosten, zuiden en zuidwesten. We willen de bouw van snelwegen versnellen en voor die prioriteit worden in de nationale begroting aanzienlijke bedragen voorzien. Ook de modernisering van de spoorwegen staat op de agenda. Om nieuwe investeringen te kunnen aantrekken, is gekwalificeerd personeel een andere conditio sine qua non. We zijn programma's aan het uitwerken die meer op beroepsopleiding gericht zijn. Ook de mobiliteit van de beroepsbevolking moet toenemen. Op dit ogenblik zijn de Hongaarse werknemers nog niet bereid om te verhuizen als ze elders makkelijker werk vinden. Terzake dringt zich een mentaliteitswijziging op. Tot we gelden van de structuurfondsen en het Cohesiefonds kunnen ontvangen, wordt er steeds meer geld uitgegeven voor het nationale beleid voor ruimtelijke ordening. Dit geldt ook voor de begroting voor 2004.

Wat hebben de Unie en haar lidstaten inzake regionaal beleid aan uw land te bieden?

Het structureel beleid en cohesiebeleid van de Europese Unie zullen een belangrijk instrument zijn om de regionale verschillen weg te werken. Het Hongaars ontwikkelingsplan dat als basis voor het communautair bestek dient, bevat talloze prioriteiten die erop gericht zijn om de sociale en territoriale cohesie van het land te verbeteren. Er is een apart operationeel programma aan regionale ontwikkeling gewijd. De implementatie van het institutionele apparaat voor de ontvangst en het effectieve beheer van de fondsen is aan de gang. We hopen dat er geen hindernissen zullen optreden zodat we ten volle van de beschikbare financiële middelen kunnen profiteren. Wij hopen tevens dat er ook na 2006 nog een stevig en financieel goed onderbouwd structureel beleid en cohesiebeleid zal worden gevoerd.

Dit interview vond plaats op 2 oktober 2003.

Ontdekking van een regio

Sicilië

Perifeer gebied met onevenwichtige ontwikkeling

De ontwikkeling op het grootste eiland in de Middellandse Zee is onevenwichtig verdeeld. De kuststreek, die dicht bevolkt is, telt zeer belangrijke economische centra. Het binnenland waar de bevolking wegtrekt, lijdt daarentegen aan een scherp isolement.

Een deel van de haven van Trapani

Sicilië is met een oppervlakte van 25 706 km² de grootste eilandengroep in de Middellandse Zee. Het eiland kent een zeer hoge bevolkingsdichtheid (198 inwoners/km²). Al deze mensen wonen hoofdzakelijk langs de noordelijke en oostelijke kusten van het eiland in meerdere grote agglomeraties, zoals Palermo (750 000 inwoners), Catania (360 000 inwoners) en Messina (260 000 inwoners). Het binnenland van Sicilië lijdt onder een exodus van jongeren en een daarmee samenhangende vergrijzing van de bevolking.

Het hele eiland wordt gekenmerkt door een kwetsbare economische samenhang. Het heeft een economische structuur waarin de industriële activiteit een geringe plaats inneemt ten opzichte van de landbouw en de bouwsector. Meer dan 20 % van de beroepsbevolking is werkloos (meer dan 30 % hiervan zijn vrouwen en meer dan 50 % hiervan zijn jongeren onder de 25 jaar). Vooral in de provincies Enna en de steden Catania, Palermo en Messina vindt men veel werkloosheid. Sinds 1992 kende het reële BNP driemaal een negatieve groei. Globaal gezien kan men stellen dat de groei lager is geweest dan het nationale gemiddelde. In 2001 en 2002 daarentegen heeft de trend inzake BNP en werkgelegenheid zich in gunstige zin ontwikkeld.

Maar de grootste handicap van Sicilië blijft de ligging aan de rand van Europa. Het feit dat Sicilië uit eilanden bestaat, vormt een fysieke barrière voor sociale, economische en commerciële contacten tussen het „zuiden van het zuiden van Italië“ en de regio's op het Italiaanse schiereiland. Sicilië exporteert dan ook minder dan 6 % van zijn productie terwijl het nationale gemiddelde 20 % benadert.

Toch heeft Sicilië ook grote troeven, te beginnen bij het menselijke kapitaal, want de bevolking is globaal gezien erg jong.

Andere sterke punten zijn het opmerkelijke natuurlijke en culturele erfgoed van het eiland. Maar daar wordt op dit ogenblik te weinig mee gedaan. Onlangs heeft de lokale ontwikkeling een heropleving gekend door de inwoners dichter te betrekken bij de uitwerking van eigen initiatieven.

Dankzij de structuurfondsen is Sicilië de achterstand in de strategische sectoren aan het wegwerken. Hierbij gebruikt men de beschikbare natuurlijke hulpmiddelen (water, energie enz.) terwijl men zich tegelijkertijd in alle productieve sectoren aan de doelstellingen inzake milieuduurzaamheid houdt. Het operationele programma voor de regio, dat de benaming „Sicilia“ draagt, houdt globaal een budget van 9 415 miljoen euro in. Hiervan is 3 858 miljoen uit de structuurfondsen afkomstig. Het spitst zich toe op zes prioritaire pijlers. Deze pijlers zijn: het exploiteren van de natuurlijke hulpmiddelen, het ontwikkelen van de human resources, het ondersteunen van de lokale productieve systemen, het exploiteren van de rol van de steden in hun territoriale context, dienstverleningsnetwerken en -kruispunten.

Contact:

Regione Siciliana — Presidenza
Direzione regionale della programmazione
a/s Gabriella Palocci
Piazza Don Luigi Sturzo, 36
I-90139 Palermo
Tel. (39) 09 16 96 00 13
Fax (39) 09 16 96 02 73
E-mail: direzione.programmazione@regione.sicilia.it
Internet: <http://www.euroinfosicilia.it>

Oppervlakte

25 706 km²

Bevolking

5 100 000 inwoners

Bevolkingsdichtheid: 198 inwoners/km² (EU-15: 118 inwoners/km²)

Economie en werkgelegenheid

Index BNP/inwoners KKP (2000): 75 (EU-15: 100)

Werkloosheidspercentage (2001): 20,8 % (EU-15: 7,6 %)

Structuurfondsen (2000-2006)

Doelstelling 1		(in miljoen euro)
EU	Andere openbare middelen	Totaal
3 857,946	3 727,918	9 415,495

Een „Partnership voor de communicatie“ om de impact van de regionale hulp te verbeteren

Om ten volle te kunnen profiteren van de mogelijkheden die de structuurfondsen bieden, hebben de Siciliaanse autoriteiten een „*Partenariato della comunicazione*“ in het leven geroepen. Dit is een netwerk van socio-economische actoren uit de publieke sector en de privé-sector, die over het hele eiland gespreid actief zijn.

Sinds januari 2001 organiseert de algemene directie voor programmering van de regio Sicilië ontmoetingen met de socio-economische actoren van het eiland. Hierbij is het de bedoeling om een mechanisme uit te werken waarmee men op het hele Siciliaanse grondgebied de mogelijkheden kan promoten die het regionaal operationeel programma (ROP) „Sicilia 2000-2006“ te bieden heeft. Die stap resulteerde in maart 2002 in de oprichting van het „*Partenariato della comunicazione*“ („Partnership voor de communicatie“). Dit is een netwerk van gemotiveerde publieke en privé-actoren en die over het hele eiland verspreid actief zijn. Dit netwerk wordt gecoördineerd en ondersteund door de dienst Communicatie van de algemene directie voor programmering. Het stelt zich tot doel om informatie en documentatie over het ROP te verspreiden, om oproepen voor het indienen van projecten te lanceren en om de uitwisseling van ervaringen en beste praktijken te bevorderen.

Portaal voor structuurfondsen

Het „Partnership voor de communicatie“ heeft in eerste instantie de vorm aangenomen van een website. Het adres van de officiële website van het Siciliaanse operationele programma is www.euroinfosicilia.it. Partners die hiernaartoe surfen, kunnen met behulp van een wachtwoord toegang krijgen tot een waar „portaal voor de structuurfondsen“. Ze vinden er relevante en bijgewerkte informatie over mogelijkheden voor financiering, ze kunnen er casestudies inkijken, maar ook voorbeelden uit publieke en private bronnen. Een gedeelte van de website biedt een antwoord op vaak gestelde vragen en in een forum kan iedereen zijn mening kwijt, ervaringen uitwisselen of een vraag stellen aan de overheid of andere leden van het netwerk. U vindt er niet alleen de nieuwe oproepen tot indiening van projecten, de bijbehorende modaliteiten en de oproepen die voor de komende zes maand gepland zijn, maar ook de gegevens van de

referentiepartners en de regionale functionarissen die verantwoordelijk zijn voor de diverse maatregelen uit het operationele programma.

De deelnemers aan het netwerk kunnen ook communiceren door gebruik te maken van pagina vier van het bulletin „OpPORTunità“, waarvan maandelijks 60 000 exemplaren verschijnen. Eind 2003 komen daar nog twee mediakanalen bij. Vanaf dan zullen een televisieprogramma en een radioprogramma maandelijks verslag uitbrengen over de evolutie van het regionaal operationeel programma. Hierbij zal de nadruk vooral liggen op de activiteiten van de actoren die het project dragen. Als een partner van het netwerk overweegt om een aanvraag in te dienen voor een project dat bij zijn sector of gebied aansluit, dan mag hij vragen om in zijn regio een informatievergadering te houden.

In ruil voor die voordelen wordt van de leden van het netwerk verwacht dat ze zelf als communicator binnen het ROP fungeren en zelf lokaal een contactpunt oprichten voor personen die een project dragen, en voor potentiële begunstigen van het programma. Vaak gaat het om „desks“ die binnen de partnerorganisaties of partnerbedrijven zelf ingevuld worden door medewerkers die hiervoor door de regio Sicilië zijn opgeleid. Die contactpunten zijn kenmerkend voor de formule die de originaliteit van het Siciliaanse Partenariato della comunicazione uitmaakt. Dit houdt in de informatie zo veel mogelijk te laten verspreiden door de personen die het project dragen. Zij zijn tussenpersoon en doorgeefluik tussen de beheersoverheid en de mogelijke begunstigen van regionale hulp. Het netwerk is dan ook een waardevol instrument als het erom gaat nieuwe projecten te laten ontstaan en te laten uitwerken.

Informatiecultuur

In oktober 2003 hebben zo'n 180 partners het protocol ondertekend dat hun lidmaatschap van het netwerk formeel vastlegt. Hiermee lijkt het netwerk zowel

zijn kritische massa als zijn kruissnelheid te hebben bereikt. In het begin leek het echter allemaal niet van een leien dakje te zullen lopen. De projectverantwoordelijken moesten van veel doorzettingsvermogen en overtuigingskracht blijk geven om het idee van een dergelijk initiatief in eigen huis te laten aanvaarden. In de Italiaanse administraties ontbreekt het nog aan wat men een „informatiecultuur“ zou kunnen noemen. Men staat hier weigerachtig tegenover nieuwe procedures en technologieën. Het „Partnership voor de communicatie“ zorgt dus niet alleen voor het promoten van de gedecentraliseerde verspreiding van informatie, maar ook voor het moderniseren van de administratieve structuren in Sicilië. Hierdoor worden de verschillende regionale overheidsinstanties ertoe aangezet om meer samen te werken en om de banden met de uiteindelijke begunstigen van de Europese middelen nauwer aan te halen.

Savo (Finland)

Startpunten voor ondernemende vrouwen

Het „Naisyrittäjän Lähtöruutu“-project („Uitgangspunt voor ondernemende vrouwen“), dat op wedijver en op persoonlijke begeleiding gebaseerd is, is erop gericht om een zo groot mogelijk aantal vrouwen ertoe aan te zetten hun eigen onderneming op te richten, te leiden en — dat is nog het belangrijkste — duurzaam te maken.

Studenten zijn geïniteerd in marketing door middel van de stage „De droomonderneming“ in augustus 2003.

De cijfers spreken boekdelen. In Finland vormen vrouwen 48,6 % van de actieve beroepsbevolking, maar slechts 30 % van de ondernemers zijn vrouwen.

In sectoren waarin de meeste vrouwen actief zijn, wordt trouwens relatief gezien weinig gebruikgemaakt van de nieuwe technologieën. Welnu, met de hulp van geavanceerde communicatietechnologieën kunnen vrouwen bijvoorbeeld een sector met een hogere toegevoegde waarde kiezen. Dat wil zeggen een sector die beter betaalt en die commercieel gezien betere perspectieven biedt.

En wat voor heel Finland geldt, geldt nog veel meer voor de regio Savo in het centrum en het oosten van het land. Het werkloosheidspercentage is er heel hoog en de socio-professionele

perspectieven van de vrouwen zijn omwille van de perifere ligging van de regio beperkt. De regio lijdt onder een negatief migratiesaldo en het merendeel zijn vrouwen die de regio verlaten omdat de economische samenhang er onvoldoende gediversifieerd is. In Savo is het percentage vrouwelijke ondernemers lager dan in de rest van Finland. Dit verklaart waarom de structuurfondsen het initiatief hebben genomen om een volledig systeem uit te werken ter ondersteuning van de vrouwelijke ondernemers.

De in het verleden genomen maatregelen, onder andere de projecten „Weera“ („Werkgelegenheid nu“) en „Savotar/Enrec“ (in het raam van het Europese programma Recite II) hadden al de beperkingen van de klassieke methoden ter bestrijding van de werkloosheid in perifere regio's

aangetoond. Ze brachten ook de specifieke problemen van vrouwelijke ondernemers aan het licht.

Het project „Naisyrittäjän Lähtöruutu“ („Uitgangspunt voor vrouwelijke ondernemers“), dat in de continuïteit van deze projecten past, maar dan wel uit hoofde van het doelstelling 1-programma — Oost-Finland, wil betere oplossingen aanreiken door zowel de infrastructuur als de opleidingen voor de vrouwen te financieren.

Hulpmiddelen en synergieën

Dankzij dit project is men eerst en vooral erin geslaagd om centra voor hulpmiddelen op te richten. Hiervoor heeft men zich tot startende vrouwelijke ondernemers gericht die hun vaardigheden wilden verbeteren, maar ook tot werkloze en studerende vrouwen die later als zelfstandige willen werken.

Deze centra stellen niet alleen computers, faxtoestellen, fotokopieerapparaten en andere apparaten ter beschikking, ze leveren ook advies en begeleiding bij het uitgeven van drukwerk (reclamebrochures, business cards, ...) en van elektronische publicaties (websites).

Er worden ook talloze opleidingen georganiseerd, waarvan sommige op afstand. De vrouwelijke ondernemers en eventueel hun medewerkers (ook mannen) kunnen er hun kennis naar hartelust bijspijkeren. Door het gebruik van informatietechnologieën neemt de informaticakennis toe en tegelijkertijd worden er banden of soms zelf echte samenwerkingsverbanden gesmeed tussen de deelnemers of tussen de

deelneemsters en de onderwijsinstellingen.

Aangezien de centra voor hulpmiddelen vaak ondergebracht zijn in polyvalente structuren waar andere activiteiten ontwikkeld worden (verenigingsleven, socio-sanitaire activiteiten enz.), stimuleren en oriënteren ze vrouwen bij het oprichten van nieuwe ondernemingen in sectoren die lokaal gezien goede perspectieven bieden. Zo zijn er onlangs bedrijven opgericht in de gezondheids- en welzijnssector.

Persoonlijke begeleiding

De centra zijn niettemin vooral ontmoetingsplaatsen voor vrouwelijke ondernemers. Wanneer haar behoeften bepaald zijn, wordt voor elke deelnemer een persoonlijk overzicht opgesteld. Op basis van dit overzicht krijgen de betrokken vrouwen een „opleidingsbon“ aangeboden, die hen in staat stelt om een specifiek pedagogisch traject te doorlopen en om advies te krijgen. Vervolgens helpt een raadgeefster hen bij het selecteren van de instanties die deze diensten aanbieden. In de meeste gevallen gaat het om een keuze uit volgende gebieden: de oprichting van een bedrijf, leadership, marketing en verkooptechnieken, werken in een netwerk, productontwikkelingen, kwaliteitsbeheer.

De bezoeken, die in het hele land „op het vakgebied“ worden georganiseerd,

bieden vrouwelijke ondernemers gelegenheid om ervaringen uit te wisselen met collega's uit andere delen van het land. „Uitgangspunt“ biedt hun ook de kans om aan beurzen en commerciële fora deel te nemen.

Daarnaast worden er ook seminars of juist bijeenkomsten in kleine groepen georganiseerd, al naar gelang van de noden en wensen van de deelnemers. Soms staan er zelfs workshops stressbeheer op het programma.

Dit project loopt van april 2002 tot december 2004 en het beschikt over een totaalbudget van 734 170 euro. In de herfst van 2003 hadden 75 vrouwelijke ondernemers aan de operatie deelgenomen en was in de verschillende centra voor hulpmiddelen 268 keer advies inzake bedrijfsbeheer verstrekt. In totaal hebben 305 personen gebruikgemaakt van de verschillende diensten die beschikbaar zijn.

Contact:

Terhi Majamaa
Project Manager
Naisyrittäjän Lähtöruutu
Women Entrepreneur Take-Off Point
Ylä-Savo Vocational Institute
Pohjolankatu 9 B
FIN-74100 Iisalmi
Tel. (358-17) 820 59 00
Fax (358-17) 820 59 01
E-mail: terhi.majamaa@ysao.fi
Internet: <http://www.ysao.fi/Ylasavo/Ammattiopisto/projekti.nsf>

Seminars en conferenties verrijken het programma.

Concurrentiekracht, duurzame ontwikkeling en samenhang in Europa — Van Lissabon tot Göteborg

De bijdrage van het regionaal beleid tot het realiseren van de doelstellingen van de Europese Raad van Lissabon en van Göteborg, aan de hand van 26 projecten met voorbeeldfunctie.

Beschikbaar in de elf talen van de Unie.

Regio's in actie(s), een land in beweging — Bloemlezing van de projecten die in Griekenland gerealiseerd zijn met de steun van de structuurfondsen (vrije vertaling)

26 voorbeelden van geslaagde projecten in Griekenland.

Beschikbaar in het Engels, Frans en Grieks.

On line

<http://www.leaderplus.se/sv/index.asp>

De nationale netwerken Leader + werken aan de invulling van een gemeenschappelijke databank, die bedoeld is ter bevordering van de samenwerking tussen de „lokale actiegroepen“ die van het communautaire initiatief voor ontwikkeling in de regio's profiteren. Een zoekmachine met trefwoorden in elf talen vereenvoudigt het zoeken naar partners. Een erg handig instrument, ook buiten het kader van Leader +. De databank „Markt voor transnationale samenwerking“ is — ook buiten het kader van Leader + — een erg handig instrument. Deze is te bereiken via de websites van de verschillende nationale Leader +-netwerken. Hier vindt u de website van het Zweedse netwerk.

<http://www.arcmanche.com/suite.html>

Volgens de initiatiefnemers was de ingebruikname van deze website in het jaar 2000 een zeer positieve stap voor het promoten van Arc Manche als samenwerkingskader. In feite is Arc Manche een netwerk dat uit een tiental Franse regio's en Britse lokale overheden bestaat. Deze trachten de banden tussen beide oevers van het Kanaal aan te halen door samen te werken rond thema's die beide landen interesseren. Dit geldt in het bijzonder in het kader van Interreg III B, Noordwest-Europa. Het moet gezegd worden dat deze fraaie tweetalige website (Engels en Frans) ook heel compleet is. Zo bevat de site een presentatie van de partnerregio's en van de verschillende projecten, kaarten, een zoekmachine, ...; een praktisch instrument voor wie op zoek is naar informatie over de landontwikkeling langs de kusten van de drukst bevaren zee ter wereld.

<http://www.espaces-transfrontaliers.org>

De Grensoverschrijdende Operationele Missie is in 1997 in Frankrijk in het leven geroepen door de Délégation à l'aménagement du territoire et à l'action régionale (DATAR). Dit is een interministeriële structuur die zich in de uitbouw van grensoverschrijdende Europese projecten gespecialiseerd heeft. De website is ontwikkeld als een gegevensbank met hulpmiddelen voor de actoren uit de sector van de grensoverschrijdende samenwerking. Deze bevat zeer uiteenlopende informatie. Hierbij valt te denken aan een presentatie van de gebieden en projecten, juridisch achtergrondmateriaal, documentatiemateriaal en cartografisch materiaal, een databank over de Interreg-gelden (kaarten, enkelvoudige programmeringsdocumenten en de bijbehorende syntheses), links en — last but not least — uitermate interessante methodologische secties voor Europese ontwikkelaars die grensoverschrijdend actief zijn. We kunnen alleen maar betreuren dat deze website uitsluitend in het Frans te raadplegen is.

<http://www.circum-regional.org>

De *Coopérative internationale de recherche en matière de communication* (Circum) is in 1973 opgericht en geniet de steun van de Europese instellingen. Het gaat om een netwerk dat meer dan 376 regionale televisiezenders in 38 verschillende landen omvat. De doelstellingen trachten de samenwerking tussen regionale televisiezenders te bevorderen, een forum te bieden aan de actoren uit de audiovisuele sector en uit de regionale informatie om na te denken en om van gedachten te wisselen, alsook bij te dragen tot het ontwikkelen van de cultuur en de identiteit van de Europese regio's. Circum realiseert coproducties en stimuleert het uitwisselen van programma's zoals thematische programma's, informatieve magazines, grensoverschrijdende kranten, documentaires, programma's voor de jeugd, culturele programma's en muziekprogramma's. Jaarlijks reikt het netwerk de Circum-prijs uit aan de beste regionale programma's die aan Europa gewijd zijn.

Contactadressen

Europese Commissie, directoraat-generaal Regionaal beleid
Eenheid 01 „Informatie en communicatie“
Thierry Daman
B-1040 Brussel
Fax (32-2) 296 60 03
E-mail: regio-info@cec.eu.int
Internet: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_nl.htm

Commissaris Michel Barnier:
http://europa.eu.int/comm/commissioners/barnier/index_nl.htm

Informatie over regionale steun van de Europese Unie:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

© Europese Gemeenschappen, 2003
Reproductie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Publicatiebureau
Publications.eu.int